

Souhrnná teritoriální informace:

Kazachstán

Zastupitelský úřad 22. 9. 2024 20:01

Kazachstán je hospodářsky i sociálně nejvyspělejší země ve Střední Asii, která svou rozlohou patří mezi 10 největších států světa. Země má značné zásoby ropy a plynu (tvoří více než třetinu HDP), minerálů a kovů, jež z velké části tvoří exportní základnu Kazachstánu. Má také velký zemědělský potenciál díky rozsáhlým stepům, které poskytují prostor jak pro produkci hospodářských zvířat, tak i pro pěstování obilovin. Kazachstánský průmysl spočívá především v těžbě a zpracování přírodních zdrojů. Má však též poměrně rozvinuté strojírenské odvětví se specializací na stavební techniku, zemědělské stroje a další. Kazachstán je prezidentskou republikou, zákonodárnou moc má parlament, avšak množství pravomocí je soustředěných do rukou prezidenta. Ekonomický dopad války na Ukrajině byl v Kazachstánu a Střední Asii omezený. Je to způsobeno především díky relativně vysokým globálním cenám za energie. Vládní politika se v nejbližší době zaměří na zajištění cenové stability. Kazachstán zůstane zranitelný vůči potenciálním sekundárním sankcím v důsledku obcházení sankcí a také kvůli své velké ekonomické a politické expozici vůči Rusku. Velký státní investiční fond země a přiměřený přístup k mezinárodním dluhopisovým trhům zajišťují příznivé podmínky financování, díky čemuž má Kazachstán výhodu oproti regionálním protějškům ve střední Asii. Po ruské invazi na Ukrajinu Kazachstán přeměroval část svého obchodu, částečně posílením vývozu do Číny. Česko-kazachstánské bilaterální vztahy jsou dlouhodobě rozvinuté a aktivní. Pokračuje zájem české podnikatelské sféry o Kazachstán, který se mmj. projevuje v rostoucím exportu z ČR do Kazachstánu, v účasti českých firem na podnikatelských misích do Kazachstánu, na inomingových misích do ČR a na významných veletrzích a výstavách. Kazachstán pokračuje v programech industrializace země, což generuje poptávku po moderním zařízení a technologiích v celé řadě sektorů. Možnosti pro české výrobce existují v sektorech energetiky, dopravy, strojírenství, zemědělství, zdravotnictví, v obranně-bezpečnostní, u spotřebního zboží i v dalších sektorech. Kazachstánský trh má velký potenciál, je však nutné počítat s tím, že vstup na něj je komplikovaný, nákladný a zejména časově náročný. Pro prosazení nabízeného zboží v Kazachstánu jsou zejména důležité osobní kontakty, výhodou je znalost ruštiny.

Základní údaje	
Hlavní město	Astana
Počet obyvatel	20 mil. (prosinec 2023)
Jazyk	kazašský (státní), ruský (úřední)
Náboženství	sunitský islám (69,3 %), křesťanství (17,2 %), ostatní (11,3 %), 2,25 % bez vyznání
Státní zřízení	prezidentská republika
Hlava státu	Kassym-Žomart Tokajev
Hlava vlády	Olžas Bektanov
Název měny	Kazachstánský Tenge
Cestování	
Časový posun	+4 hodin (v létě + 3 hodiny)
Kontakty ZÚ	
Velvyslanec	Ing. Pavol Šepeľák
Ekonomický úsek	JUDr. Markéta Pěčková
Konzulární úsek	Mgr. Stanislava Vojtíšková, Ph.D.
CzechTrade	Ing. Petr Jurčík
Czechinvest	ne
Ekonomika	2023
Nominální HDP (mld. USD)	254,7
Hospodářský růst (%)	5
Inflace (%)	14,52
Nezaměstnanost (%)	4,73

Kapitoly a podkapitoly:

1 Základní informace o teritoriu

- 1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi
- 1.2 Zahraniční politika země
- 1.3 Obyvatelstvo

2 Ekonomika

- 2.1 Základní údaje
- 2.2 Veřejné finance a státní rozpočet
- 2.3 Bankovní systém
- 2.4 Daňový systém

3 Obchod a investice

- 3.1 Obchodní vztahy
- 3.2 Přímé zahraniční investice
- 3.3 FTA a smlouvy
- 3.4 Rozvojová spolupráce
- 3.5 Perspektivní obory (MOP)

4 Kultura obchodního jednání

- 4.1 Úvod
- 4.2 Oslovení
- 4.3 Obchodní schůzka
- 4.4 Komunikace
- 4.5 Doporučení
- 4.6 Státní svátky

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

- 5.1 Vstup na trh
- 5.2 Formy a podmínky působení na trhu
- 5.3 Marketing a komunikace
- 5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví
- 5.5 Trh veřejných zakázek
- 5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů
- 5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria
- 5.8 Zaměstnávání občanů z ČR
- 5.9 Veletrhy a akce

6 Kontakty

- 6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu
- 6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)
- 6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

1 Základní informace o teritoriu

Podkapitoly:

[1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi](#)

[1.2 Zahraniční politika země](#)

[1.3 Obyvatelstvo](#)

1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi

Republika Kazachstán (KZ). Ústava KZ připouští též název Kazachstán. Kazakstan Republikasy – kazašský název Republic of Kazakhstan – anglický název Rozloha Kazachstánu 2 724 902 km². Celková délka obvodu hranic činí 13 349,9 km. Délka hranic s Ruskem 7 548,1 km, Uzbekistánem 2 351,4 km, ČLR 1 782,8 km, Kyrgyzstánem 1 241,6 km a s Turkmenistánem 426 km. Dne 19. září 2022 byl hlavnímu městu navrácen předchozí název Astana. Území státu je rozděleno do 17 oblastí a 3 samosprávných měst (další město - Bajkonur - má zvláštní postavení vzhledem k tamnímu kosmodromu). V čele oblasti stojí hejtman, zvaný akim. Orgány samosprávy se nazývají maslicháty. Země je republikou s prezidentským vládním systémem. Zásadní exekutivní pravomoci jsou soustředěny do rukou prezidenta. Zákonodárnou moc má parlament, který se dělí na dvě komory – dolní, zvanou Mažilis, a Senát. Země zaznamenala po získání nezávislosti v roce 1991 výrazný ekonomický růst, který byl zároveň provázen koncentrací moci v rukou bývalého prezidenta Nursultana Nazarbajeva a na něj navázaných osob a ekonomických skupin. Od roku 2019 docházel k postupnému předávání moci novému prezidentovi Kassymu-Žomartu Tokajevovi. V lednu 2022 proběhly v zemi rozsáhlé násilné nepokoje, jež si vyžádaly ztráty více než 200 lidských životů. V současné době je vnitropolitická situace stabilizovaná, probíhají postupné reformy ústavního a politického systému. Aktuální složení vlády (k 6.2.2024): Olžas Bektanov – předseda vlády, Roman Skljjar – 1. místopředseda vlády, Kanat Bozumbajev – místopředseda vlády (regionální politika, bydlení a komunální služby, krizové situace, vodní zdroje), Galumžan Kojšybajev - místopředseda vlády – vedoucí Úřadu vlády (organizačně-právní, informačně-analytická, personální a materiálně-technická podpora činnosti předsedy vlády a vlády KZ, realizace administrativních reforem státních orgánů, debyrokratizace a digitalizace vládního aparátu, legislativní činnost a její optimalizace), Tamara Dujšenova - místopředsedkyně vlády (věda a vzdělávání, zdravotnictví, sociální politika, zaměstnanost, dialog mezi státem a občanskou společností, mládež, rodina, mezikonfesijní vztahy, kultura, sport, státní jazyk, demografická a migrační politika), Murat Nurtleu - místopředseda vlády a ministr zahraničních věcí, Serik Žumangarin - místopředseda vlády (obchodní politika, zemědělsko-průmyslový komplex, půda, spolupráce v rámci EAEU a WTO), Ruslan Žaksylykov – ministr obrany, Jeržan Sadenov – ministr vnitra, Aida Balajevová – ministryně kultury a informací, Azamat Ješkarajjev – ministr spravedlnosti, Akmaral Alnararova – ministryně zdravotnictví, Jermek Maržikpajev – ministr cestovního ruchu a sportu, Žaslan Madijev – ministr digitálního rozvoje, inovací a leteckého průmyslu, Almasadam Satkalijev – ministr energetiky, Světlana Žakupovová – ministryně práce a sociální ochrany obyvatelstva, Ajdarbek Saparov – ministr zemědělství, Gani Bejsenbajev – ministr školství a osvěty, Marat Karabajev – ministr dopravy, Kanat Šarlapajev – ministr průmyslu a výstavby, Nurlan Bajbazarov – ministr národního hospodářství a místopředseda vlády, Jerlan Nysanbajev – ministr ekologie a přírodních zdrojů, Nuržan Nuržigitov – ministr vodních zdrojů a zavlazování, Madi Takijev – ministr financí, Arman Šakkalijev – ministr obchodu a integrace, Čingiz Arimov – ministr pro mimořádné události, Sajasat Nurbek – ministr vědy a vysokého školství.

1.2 Zahraniční politika země

V oblasti zahraniční politiky Kazachstán balancuje mezi Ruskem a Čínou, dvěma velmocemi v regionu. Zároveň má však i zájem o rozvoj strategických vztahů s USA a EU, a to včetně ČR. Hráčem v regionu je i Turecko, se kterým Kazachstán úzce spolupracuje. Postupně sílí i myšlenky široké vzájemné spolupráce, a to zejména v ekonomice, v rámci regionu Střední Asie i se zeměmi jižního Kavkazu. Ve vztahu k ruské agresi na Ukrajině zastává Kazachstán oficiálně neutrální pozici, nicméně po vypuknutí války se ocitl pod tlakem Ruské federace, která k tomu využívá především široké spektrum ekonomických nástrojů. Zranitelnost Kazachstánu je důsledkem přetrvávajícího ekonomického propojení s touto zemí, dopravní závislosti především u dodávek ropy, reality velmi dlouhé společné hranice, přítomnosti stále početní ruské menšiny žijící na jeho území, ale též bezpečnostních a vojenských vazeb.

Zahraniční politika je deklarována jako tzv. multivektorová. Kazachstán usiluje o zviditelnění na mezinárodní scéně, aktivně se projevuje v uskupeních a organizacích, jakými jsou OSN, ŠOS, EAEU, OSKB, CICA, OTS a další. Akcentuje též svoji roli logistického a dopravního uzlu mezi Asií a Evropou a rovněž v severo-jžním směru. Ekonomická politika Kazachstánu je vedena cílevědomou snahou přilákat do země co největší množství přímých zahraničních investic a současně zemi etablovat jako neopominutelnou strategickou křižovatku transportních koridorů surovin a zboží východozápadním, ale i severojižním směrem; ke vzniku tohoto strategického konceptu rozhodujícím způsobem přispěla geopolitická změna vyvolaná vpádem Ruska na Ukrajinu, které se Kazachstán snaží maximálně využít ve svůj prospěch. Podnikatelské prostředí je, zejména v souvislosti s úsilím Kazachstánu o zahraniční investice, předmětem reformních snah směrem k posílení jeho transparentnosti a vymahatelnosti práva.

1.3 Obyvatelstvo

Populace Kazachstánu k 1. lednu 2024 dosáhla 20 033 tisíc lidí. Podle tohoto ukazatele je Kazachstán na 62. místě na světě. Hustota obyvatelstva v Kazachstánu je jedna z nejnižších na světě – 7,5 lidí/km². Z administrativně-teritoriálních jednotek je nejvyšší hustota v Almaty - 3131 lidí / km², nejnižší - v regionu Ulytau - 1,25 lidí / km². Nejvyšší přírůstek obyvatel, 5,58%, je v hlavním městě Astaně. Na městské obyvatelstvo připadá cca 61,7 % s tím, že pokračuje dlouhodobý trend přesunu obyvatel z venkova do měst. V Kazachstánu v současné době žije cca 147 národností a etnických skupin a etnické složení obyvatel je následující (údaje k 1.12.2023): Kazaši 70,7 % (13 965 956 osob), Rusové 15,2 % (3 000 611 osob), Uzbeki 3,3 % (643 363 osob), zbytek tvoří Ukrajinci 3,3%, Ujguři 1,4 %, Tataři 1,3%, Němci 1,1% a ostatní 3,7%. Kromě etnické strukturalizace společnosti hraje stejně důležitou úlohu i strukturalizace klanová a dělení na kmenové svazy, tzv. Starší, Střední a Mladší žuzy. Ty představují specifické formy sociálně-politické organizace kazašského národa. Kazachstán prosazuje politiku náboženské, etnické a národnostní snášenlivosti. V hlavním městě Astaně se každé tři roky scházejí lídři všech světových i tradicionalistických náboženství. Každoročně se v hlavním městě koná také sjezd Shromáždění národů Kazachstánu.

2 Ekonomika

Podkapitoly:

[2.1 Základní údaje](#)

[2.2 Veřejné finance a státní rozpočet](#)

[2.3 Bankovní systém](#)

[2.4 Daňový systém](#)

2.1 Základní údaje

Kazachstán je nejsilnější ekonomikou střední Asie založenou na těžbě a exportu nerostných surovin, zejména ropy a plynu. Za svoji prioritu pokládá diverzifikaci ekonomiky a rozvoj netěžebních sektorů, lákání zahraničních investic, podporu lokalizace výroby se zaměřením na export místních výrobků. Perspektivními sektory jsou zejména zemědělství, které má v Kazachstánu dobré podmínky pro rozvoj, energetika, strojírenství atd. I v roce 2023 vykazovala kazachstánská ekonomika odolnost a růst, k čemuž přispěly různé faktory včetně bohatých přírodních zdrojů, strategické zeměpisné polohy a probíhajících hospodářských reforem. Podpora podnikání v obecné rovině je pro Kazachstán prioritou. HDP země vzrostlo o 5 %. Tento růst byl způsoben vysokými cenami energií, zvýšeným vývozem a silnou investiční aktivitou státu. Kazachstán nadále upřednostňoval rozvoj infrastruktury jako katalyzátor hospodářského pokroku. I přes stagnaci příjmů a přísnou měnovou politiku zůstala důvěra spotřebitelů vysoká, což lze vidět na růstu maloobchodu o 7 %, prodeji automobilů o 8 % a počtu nově registrovaných podniků o 10 %. Kapitálové investice také vzrostly, zejména v nesurovinových odvětvích. Nezaměstnanost mírně klesla na 4,7 % a díky zvýšení minimální mzdy se snížila chudoba na 8,8 %. Inflace se proti roku 2023 mírně snížila na hodnotu 14,52%, i v dalších letech se předpokládá sestupný trend. Běžný účet bilance platebního styku přešel z přebytku na deficit kvůli poklesu vývozu a nárůstu dovozu, ale tento deficit byl financován přímými zahraničními investicemi. Byly realizovány významné projekty na modernizaci dopravních sítí, energetické infrastruktury a městských zařízení. Tyto investice nejen zlepšily domácí propojení, ale také zvýšily atraktivitu země pro zahraniční investory a usnadnily větší regionální integraci. Obrat zahraničního obchodu dosáhl 139 miliard USD. Země se také snaží diverzifikovat svou ekonomiku zvýšením vývozu zpracovaného zboží. Vláda pokračuje ve strukturálních reformách zaměřených na diverzifikaci ekonomiky a zlepšení investičního prostředí. Růst kazašského hospodářství se očekává i v roce 2024, i když mírně zpomalí. Změny v kazašské ekonomice v roce 2023 odrážejí soustředěnou snahu přizpůsobit se vyvíjejícím se globálním trendům, podpořit udržitelný rozvoj a diverzifikovat tradiční odvětví. Přijetím inovací, podporou regionální spolupráce a prosazováním ekologického programu si Kazachstán kladl za cíl zajistit si v nadcházejících letech trvalý hospodářský růst a prosperitu. Rozpočtový deficit vzrostl na 1,6 % HDP kvůli vyšším sociálním výdajům a sníženým daňovým příjmům z ropy. Dle hodnocení rizik OECD se KZ nachází v páté skupině ze sedmi.

Ukazatel	2021	2022	2023	2024	2025
Růst HDP (%)	4,1	3,3	5	4,6	4,5
HDP/obyv. (USD/PPP)	27966,7	31113,54	33490	35550	37450
Inflace (%)	8,00	14,99	14,52	7,8	6,9
Nezaměstnanost (%)	4,90	4,88	4,73	4,60	4,40
Export zboží (mld. USD)	60,321	84,593	78,674	83,116	83,044
Import zboží (mld. USD)	41,415	50,935	61,159	59,733	61,574
Saldo obchodní bilance (mld. USD)	24,228	34,984	19,145	25,075	23,172
Průmyslová produkce (% změna)	-1,64	1,09	4,45	7,80	3,80
Populace (mil.)	19,20	19,40	20	19,83	20,06
Konkurenceschopnost	35/64	43/63	N/A	N/A	N/A
Exportní riziko OECD	5/7	5/7	5/7	5/7	N/A

Zdroj: EIU, OECD, IMD, stat.kz

2.2 Veřejné finance a státní rozpočet

Rok 2023 byl pro kazašskou ekonomiku a veřejné finance výzvou. Geopolitické napětí, sankce proti Rusku a volatilita na světových komoditních trzích měly negativní dopad na rozpočtové příjmy. I přes tyto potíže se Kazachstánu podařilo udržet makroekonomickou stabilitu a splnit své klíčové rozpočtové závazky. Rozpočet na rok 2023 byl připraven se schodkem ve výši 3 208,6 mld. KZT (2,7 % HDP). Rozpočtové příjmy činily 24 916,8 mld. tenge, z toho 18 894,9 mld. KZT (76 % všech příjmů) připadlo na daňové příjmy. Nedaňové příjmy činily 1,5 mld. KZT. Výdaje rozpočtu činily 28 125,4 mld. tenge, z toho 21 480,5 mld. KZT (76%) připadlo na běžné výdaje. Mezi hlavní oblasti výdajů patřily oblast vzdělávání (15 % všech výdajů), zdravotnictví (8 % všech výdajů), výdaje na sociální politiku (12 % všech výdajů), veřejná správa (5 % všech výdajů) a výdaje na bezpečnost a obranu (5 % všech výdajů). Příjmy rozpočtu byly naplněny na 104,5 %, celkem 26 124,4 miliardy tenge. Výdaje rozpočtu byly čerpány na 97,8 % v celkové výši 27 471,3 miliardy tenge. Rozpočtový schodek se snížil na 654,1 miliardy tenge (2,2 % HDP).

Veřejné finance	2023
Saldo státního rozpočtu (% HDP)	-2,06
Veřejný dluh (% HDP)	24,66
Bilance běžného účtu (mld. USD)	-9,804
Daně	2024
PO	20 %
FO	10 %
DPH	12 %

Očekáváme, že se fiskální deficit mírně sníží z odhadovaných 2,1 % HDP v roce 2023 na 2 % v roce 2024, protože vláda zlepší svůj režim výběru daní a pomůže tak kompenzovat zvýšené sociální výdaje v reakci na zvýšené ceny. Očekáváme také, že vláda omezí transfery z NFRK, aby udržela své fiskální rezervy při klesajících světových cenách ropy. V rámci ekonomických reforem může vláda zvážit zavedení vyšších daňových sazeb pro bohaté společnosti v těžebním průmyslu a získání více prostředků urychlením privatizace. Nekontrolovatelná korupce a neregistrovaná zaměstnanost však budou i nadále problémem. Očekáváme, že veřejný dluh vzroste jen mírně, z 25,4 % HDP na konci roku 2024 na 26,6 % na konci roku 2028. Celkově bude dluhové břemeno Kazachstánu zvládnutelné (a nízké podle standardů rozvíjejících se trhů).

2.3 Bankovní systém

Kazachstán má dvouúrovňový bankovní systém. Národní (centrální) banka představuje první úroveň. Všechny ostatní banky tvoří bankovní systém druhé úrovně. Základním normativním dokumentem pro činnost bankovního sektoru je zákon № 2444 o „Bankách a bankovní činnosti“ z roku 1995. V roce 2014 byla vládou utvrzena Koncepce rozvoje finančního sektoru Kazachstánu do roku 2030 (№954). Bankovní systém Kazachstánu zahrnuje velké banky s podílem státu, mezi které patří: JSC Development Bank of Kazakhstan (DBK) a JSC National Bank of Kazakhstan, a dále banky se soukromým kapitálem: Kaspi Bank, Halyk Bank a ForteBank. Úroveň dostupnosti bankovního systému v Kazachstánu je poměrně vysoká. Na 100 000 obyvatel připadá v průměru 24 bankovních poboček. Bankovní služby jsou dostupné jak ve velkých městech, tak na venkově. Bankovní systém zůstává odolný vůči vnějším šokům, včetně vedlejších účinků ruské invaze na Ukrajinu. Míra úvěrů v selhání činila v listopadu 2023 3,2 %. Banky si udržely robustní financování a dostatek likvidních aktiv, čímž překračují regulatorní limity, ačkoli se objevují známky rostoucích úvěrových rizik. V posledních letech se bankovní systém v Kazachstánu aktivně rozvíjí. Zavádějí se nové technologie, jako je dálkové bankovníctví a mobilní bankovníctví. Rozšiřuje se nabídka bankovních produktů a služeb. Zvyšuje se úroveň konkurenceschopnosti bankovního sektoru. Obecně se bankovní systém v Kazachstánu nachází ve fázi aktivního rozvoje. Primární mandát Národní banky Kazachstánu spočívá na udržování cenové stability. V srpnu 2023 přešla od zpřísnování k uvolňování (poté, co držela referenční sazbu na 16,75 % v předchozích osmi měsících), přičemž po šesti měsících neustálého ochlazení spotřebitelských cen snížila srovnávací úrokovou sazbu o 25 bazických bodů na 16,5 %. Co se týče mezinárodního ratingu dle S&P činí rating Kazachstánu BBB-/A-3.

2.4 Daňový systém

Daňový systém je nepřehledný a neurčitý. Daňový kodex pochází z roku 2017, byl několikrát novelizován, poslední změny jsou z roku 2023. Podle zákona beze změn jsou v platnosti od 1. 1. 2020 následující daně: daň z příjmu právnických osob (daně z příjmů) u nesurovinového sektoru se sazbou 20 %; daň z příjmu právnických osob u zemědělského sektoru se sazbou 10 %; daň z přidané hodnoty (DPH) se sazbou 12 %; Nerezident, právnická osoba, podnikající v KZ prostřednictvím trvalého zastoupení (filiálka, spol. podnik apod.) platí kromě daně z příjmů 20 % ještě daň z čistého příjmu 15 %. Nerezident, právnická osoba, mající příjem ze zdrojů v KZ a nepodnikající prostřednictvím trvalého zastoupení, platí ještě další daně např. daň z dividendového příjmu 15 %, či pojištění podnikatelských rizik 15 % atd. Od 1. ledna 2023 vstoupilo v platnost několik důležitých změn daňového řádu. Mezi nejdůležitější můžeme řadit změny v sazbách poplatků např. v oblasti mezinárodní přepravy. Změny se dotknou i zvláštních daňových režimů a také zdanění dividend. Od roku 2023 zavedl Kazachstán jednotnou platbu ze mzdy zaměstnanců. Sazba jednotné platby včetně podílu daně z příjmu fyzických osob ve výši 9 % je 20 % ze mzdového fondu. DPH 12 % je uplatňována na prodej zboží a služeb, je-li místem odbytu KZ, a na zdaňované dovozy. Bez DPH je vývoz, prodej drahých kovů mezi rezidenty, příjmy z mezinárodních transferů, prodej zboží ve zvláštních zónách a některé další zvláštní případy. Firmy, i zahraniční, s ročním obrátem do 20 000 měsíčního vypořádacího indexu (dle aktuálního kurzu 1 MVI – 3 450 tenge) DPH neplatí. DPH se nerezidentům – právnickým či fyzickým osobám vrací. Procedura vrácení je poměrně zdlouhavá a sestává z prokázání nároku na vrácení DPH, podání žádosti na daňový úřad s doklady o zaplacení daně a kontroly nároku na vrácení DPH daňovým úřadem. Teprve poté je daň vrácena. V případě řešení konkrétní situace v daňové oblasti se doporučuje kontaktovat místní právnické firmy, ev. i některé větší mezinárodní auditorské firmy, které zde mají zastoupení.

3 Obchod a investice

Podkapitoly:

[3.1 Obchodní vztahy](#)

[3.2 Přímé zahraniční investice](#)

[3.3 FTA a smlouvy](#)

[3.4 Rozvojová spolupráce](#)

[3.5 Perspektivní obory \(MOP\)](#)

3.1 Obchodní vztahy

Obchodní vztahy s ČR

Obchodní vztahy mezi Kazachstánem a Českou republikou se i v roce 2023 nadále dynamicky rozvíjely a vykazovaly stabilní růst. Vzájemný obchod činil v roce 2023 činil 1 591 mil USD, což jde 19% nárůst proti předchozímu roku. Přibližně 75% dovozu do ČR připadá na ropu a plyn, mezi další položky patří železné a neželezné kovy, chemické výrobky a zemědělské produkty. Český export mnohem diverzifikovanější s výraznou převahou strojírenských a chemických výrobků. Cca 40% celkového vývozu tvoří stroje a zařízení, dále se jedná o vozidla, potraviny, zboží chemického průmyslu a stavební materiály. Faktory podporující rozvoj obchodu jsou následující: posilování politických a hospodářských vazeb mezi oběma zeměmi, příznivé investiční prostředí v Kazachstánu, snaha Kazachstánu diverzifikovat své hospodářství a snížit závislost na vývozu surovin, výhodná geografická poloha České republiky ve středu Evropy a vysoká kvalita českého zboží a služeb. Obchod mezi Kazachstánem a Českou republikou má velký potenciál pro další rozvoj.

	2019	2020	2021	2022	2023
Import z ČR (mld. CZK)	7,36	8,72	4,99	16,37	20,00
Export do ČR (mld. CZK)	13,69	7,59	16,99	14,57	15,41
Saldo s ČR (mld. CZK)	6,34	-1,13	12,00	-1,80	-4,58

Zdroj: ČSÚ

TOP 5 položek importu z ČR

SITC 3	Název zboží	Hodnota (mil. CZK)	Podíl z celku (%)
764	Zařízení telekomunikační, příslušenství přístrojů pro záznam, reprodukci zvuku, obrazu	7894,22	39,48
784	Díly a příslušenství vozidel motorových	3078,40	15,39
752	Zařízení k automat. zpracování dat, jednotky periferní	2163,86	10,82
792	Letadla a zařízení související, lodě kosmické, rakety	496,73	2,48
542	Léčiva (vč. léčiv veterinárních)	340,74	1,70

Zdroj: ČSÚ

TOP 5 položek exportu do ČR

SITC 3	Název zboží	Hodnota (mil. CZK)	Podíl z celku (%)
333	Oleje ropné, oleje z nerostů živých surové (ropa)	11574,43	75,11
671	Železo surové, houbovité, zrcadlovina, feroslitiny ap.	998,02	6,48
522	Prvky, kysličníky anorganické chemické, soli halové	913,46	5,93
321	Uhlí, případně mleté, ne však aglomerované	749,39	4,86
673	Ploché válc.výr.ze železa,neleg.oceli,ne plátované ap.	191,61	1,24

Zdroj: ČSÚ

Obchodní vztahy s EU

EU je jedním z největších obchodních a investičních partnerů Kazachstánu. V roce 2023 dosáhl celkový objem obchodu mezi Kazachstánem a zeměmi EU 42,4 miliardy dolarů, což je o 3,5 % více než ve stejném období roku 2022. Vývoz kazašského zboží na evropský trh se zvýšil na 31 miliard USD, obdobně dovoz do Kazachstánu se zvýšil na 12 miliard USD. V Kazachstánu dnes působí téměř 6 tisíc společných podniků, z nichž 130 zahájilo svoji činnost v roce 2022.. Tyto ukazatele potvrzují udržitelnost a atraktivitu ekonomiky pro evropské partnery. Důležitou oblastí spolupráce je tranzitní a dopravní sektor. V současné době se přibližně 85 %

zboží z Číny do Evropy přepravuje přes Kazachstán. Konkrétně v loňském roce se v rámci Transkaspické mezinárodní dopravní cesty objem překládky zboží zvýšil o 65 %. Ve střednědobém horizontu se zde plánuje zvýšení nákladní dopravy na 10 milionů tun. Jako klíčoví obchodní partneři Kazachstánu v EU jsou vyzdvižovány Belgie a Nizozemsko, které jsou součástí Beneluxu.

	2019	2020	2021	2022	2023
Import z EU (mil. EUR)	5917,32	5911,02	5487,09	10347,72	12123,51
Export do EU (mil. EUR)	18403,30	12598,31	17548,08	29814,76	30289,75
Saldo s EU (mil. EUR)	12485,99	6687,29	12060,99	19467,04	18166,24

Zdroj: Evropská komise

Obchodní vztahy se zeměmi mimo EU

Struktura vývozu Kazachstánu zůstává diverzifikovaná, převažují produkty těžby, včetně ropy, zemního plynu a kovů. Zároveň došlo k nárůstu vývozu zpracovatelského průmyslu, což odráží snahu země zvýšit podíl high-tech a zboží s přidanou hodnotou ve vývozním koši. Dovoz do Kazachstánu tradičně zahrnuje stroje a zařízení, vozidla, chemické výrobky a spotřební zboží. Vláda přijímá opatření ke stimulaci domácí výroby a snížení závislosti na dovozu, mimo jiné prostřednictvím rozvoje průmyslových zón a technoparků. Hlavními trhy pro kazašské zboží jsou Čína a Rusko. Obchodní obrat s Ruskem, druhým největším obchodním partnerem Kazachstánu, činil v roce 2023 celkem 26 miliard dolarů, což představuje meziroční pokles o 3,7 %. Kazachstán zvýšil vývoz nerostných surovin do asijských zemí (Čína (+10 %), Hongkong (+34 %), Jižní Korea (+30 %), Vietnam (+64 %)). Podíl kazašského vývozu na obchodním obratu činí 56,3 %. Podíl zpracovaného zboží na celkovém vývozu činil 32,1 %. Počet komoditních trhů se zvýšil ze 131 na 135 zemí.

	2019	2020	2021	2022	2023
Import ze zemí mimo EU (mil. EUR)	30813,78	30098,40	32821,78	36767,15	44448,57
Export do zemí mimo EU (mil. EUR)	35307,38	31376,93	38248,85	48433,76	42483,70
Saldo se zeměmi mimo EU (mil. EUR)	4493,59	1278,53	5427,06	11666,61	-1964,86

Zdroj: EIU, Eurostat

3.2 Přímé zahraniční investice

V roce 2023 činil příliv přímých zahraničních investic do Kazachstánu 1,37 bilionu USD. Oproti roku 2022 došlo k mírnému nárůstu (o 3 %). Celkový růst byl však způsoben především vyšším přílivem pouze v několika evropských přijímajících zemích, především se jedná o Lucembursko a Nizozemí – bez těchto kanálů byly globální toky FDI o 18 % nižší.

Kazachstán je s podílem 61 % lídrem v přilákání přímých zahraničních investic (PZI) mezi 15 zeměmi postsovětského prostoru a střední Asie. Od ledna 2023 bylo také uzavřeno 59 investičních smluv s celkovým objemem investic ve výši 602 miliard tenge. Z odvětvového hlediska byl největší objem přímých zahraničních investic zaznamenán v těžebním průmyslu - 5,6 miliardy USD, zpracovatelském průmyslu - 2,9 miliardy USD, velkoobchodu a maloobchodu - 2,5 miliardy USD, finančních a pojišťovacích činnostech - 488,2 milionu USD, dopravě a skladování - 577,8 milionu USD, stavebnictví - 189,8 milionu USD, odborných, vědeckých a technických činnostech - 159,6 milionu USD a operacích s nemovitostmi - 234,3 milionu USD. Kazachstán schválil novou koncepci investiční politiky, zavedl bezvízový styk se 76 zeměmi a institut investičního ombudsmana. A na podporu standardů odpovědného podnikání a směrnic OECD zřídil Kazachstán Národní kontaktní centrum. Kazachstán je také lídrem v obratu zahraničního obchodu, prochází přes něj 60 % veškerého středoasijského dovozu a vývozu.

3.3 FTA a smlouvy

Smlouvy s EU

Od 1. března 2020 je platná nová Dohoda EU – Kazachstán o partnerství a spolupráci (rozšířená EPCA), která vytváří kvalitnější rámec pro rozvoj politických a ekonomických vztahů mezi KZ a EU a pro růst úrovně obchodu a investic. Dne 8. listopadu 2022 uzavřel Kazachstán s Evropskou unií memorandum o porozumění o strategickém partnerství v oblasti udržitelných surovin, baterií a hodnotových řetězců zeleného vodíku.

Členství v jiných obchodních společenstvích

Kazachstán je členem Celní unie Rusko – Kazachstán – Bělorusko a též Eurasijské ekonomické unie (EaEU). Kazachstán se stal zakládajícím členem společně s RF a Běloruskem. V roce 2015 do EaEU vstoupila Arménie a Kyrgyzstán. Od ledna 2010 je v platnosti Jednotný celní tarif Celní unie (Common Customs Tariff of the Customs Union) pro import zboží do zemí Celní unie. V prosinci 2015 se KZ stal členem WTO. Tento krok mimo jiné znamenal snížení celních sazeb u některých položek, na což Kazachstánu poskytla EaEU výjimku. Zboží dovezené do KZ za snížených celních sazeb nelze ovšem reexportovat do dalších států EaEU.

Smlouvy s ČR Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Republiky Kazachstán o podpoře a vzájemné ochraně investic (1996); Smlouva mezi Českou republikou a Kazašskou republikou o zamezení dvojímu zdanění a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmu a z majetku (1998); Smlouva mezi Českou republikou a Republikou Kazachstán o spolupráci v mezinárodní silniční dopravě (2003); Dohoda v oblasti cestovního ruchu mezi ČR a Kazachstánem (2011); Dne 8. září 2004 v průběhu oficiální návštěvy prezidenta V. Klause v Kazachstánu byla podepsána Dohoda mezi vládou ČR a vládou Kazachstánu o ekonomické, průmyslové a vědecko-technické spolupráci. Na základě výše uvedené Dohody byla v roce 2005 ustavena Česko-kazachstánská Mezivládní komise, a to jako pracovní orgán pro řešení aktuálních obchodně-ekonomických otázek vzájemné spolupráce. Poslední 11. zasedání Komise se uskutečnilo v listopadu 2021.

3.4 Rozvojová spolupráce

EU poskytuje zemím Střední Asie rozvojovou pomoc. Od roku 2014 přestal být Kazachstán přímým příjemcem bilaterální rozvojové pomoci EU, nicméně celá řada projektů stále probíhá. Rozvojové projekty v oblasti infrastruktury, zdravotnictví či dopravy též financují mezinárodní finanční organizace, např. EBRD (PPP projekty), do kterých se mohou zapojit i české firmy. Z pohledu české zahraniční rozvojové spolupráce Kazachstán nepatří mezi prioritní teritoria. Nicméně částečná rozvojová pomoc je možná díky projektům B2B České rozvojové agentury s účastí českých firem. Cílem Programu B2B je podpora soukromého sektoru v rozvojových zemích a zároveň plnění Cílů udržitelného rozvoje (SDGs). Projekty musí demonstrovat rozvojový dopad pro daný region nebo cílovou skupinu. Vzhledem k řadě komparativních výhod českých realizátorů lze navíc předpokládat, že ČR bude v Kazachstánu navazovat na úspěšné aktivity z minulých let, zejména v sektorech životního prostředí, dopravy a zemědělství. Více podrobností o zapojení se do programu B2B na webu [CZECH AID - Česká rozvojová agentura](#).

V r. 2024 je ve spolupráci s kazašskou NGO Zamandas realizován projekt zaměřený na prevenci domácího násilí, zejm. v mladých rodinách; finanční dotace ze strany MZV ČR činí 350 000 CZK. V témže roce poskytlo MZV ČR finanční dotaci ve výši 1 mil. CZK kazašské ekologické NGO Asociace pro záchranu biodiverzity Kazachstánu (Association for the Conservation of Biodiversity of Kazakhstan), spolupracující se ZOO Praha na projektu reintrodukce koně Převalského do přirozeného stepního prostředí středního Kazachstánu.

3.5 Perspektivní obory (MOP)

Kazachstán pokračuje v programech industrializace země, což generuje poptávku po moderním zařízení a technologiích v celé řadě sektorů. Možnosti pro české výrobce existují v sektorech zemědělství, energetiky, dopravy, těžebním průmyslu, strojírenství, zdravotnictví, ve vojenské oblasti, u spotřebního zboží a v dalších sektorech. Zájem českých společností o KZ trh je reflektován v účasti českých společností na různých akcích organizovaných ZÚ Astana, CzechTrade či na významných veletrzích v Kazachstánu jako je zemědělský veletrh AgriTek v Astaně (březen), zdravotnický veletrh KIHE v Almaty (květen), veletrh obranného průmyslu KADEX (květen, 1x 2 roky), veletrh dobývací techniky Mining Week v Karagandě (červen), veletrh Kazbuild v Almaty (září), zemědělská výstava KazAgroExpo v Astaně (říjen), elektroenergetický veletrh Power Kazakhstan v Almaty (říjen), potravinářský veletrh WorldFood v Almaty (listopad) apod. Více v Mapě oborových příležitostí.

► Energetika

Energetický sektor je jednou z prioritních oblastí vlády Kazachstánu. Stávající zařízení je zastaralé, modernizace je prioritou státu. Do roku 2035 je třeba výrazně rozšířit energetické kapacity na 17,5 GW. Nově je kladen důraz i na rozvoj bezpečných a ekologicky šetrných energií.

► Dopravní infrastruktura

I přes nepopiratelnou důležitost dané oblasti se její hodnoty stále nedostaly nad předpandemickou úroveň. V roce 2022 činil podíl tohoto odvětví na kazachstánské ekonomice 6,2%, v roce 2019 se jednalo o hodnotu 8%.

► Cestovní ruch, lázeňství, volný čas

Bohatá historie a kultura, jedinečná příroda a strategicky příznivá geografická poloha v oblasti Střední Asie určují významný potenciál pro rozvoj cestovního ruchu v Kazachstánu. Díky těmto faktorům vykazuje kazachstánský cestovní ruch pozoruhodný růst. V roce 2022 dosáhl počet domácích turistů 6,4 mil osob, podíl zahraničních turistů činil 0,9 milionů.

► Výzkum, vývoj, inovace a vzdělávání

Potenciál pro inovace v Kazachstánu zůstává z velké části nevyužit. V roce 2021 činil objem finančních prostředků vyčleněných na VaV méně než 0,13 HDP, v roce 2022 činil 1,8%. Dle Global Innovation Index je Kazachstán, stejně jako v předchozím roce, na 83. místě ze 132 hodnocených zemí. Nicméně i v tomto odvětví se pro české podnikatele otevírá řada možností.

► Obranný a bezpečnostní sektor

Rozvoj obranného sektoru je jednou z priorit kazašské státní politiky. Přijatá Strategie rozvoje ozbrojených sil do roku 2027 předpokládá rozsáhlou modernizaci armády, diverzifikaci nákupu nových zbraní a vybavení, zavádění inovativních technologií a vybudování vlastního silného obranného průmyslu. Státní programy jako Digitální Kazachstán a Průmysl 4.0 stimulují rozvoj obranného průmyslu a činí jej atraktivním pro investice. I přes různá omezení se pro české exportéry jedná o perspektivní oblast vývozu zboží i služeb.

► Zemědělství a potravinářství

Zemědělství a potravinářství je klasičkou oblastí zájmu českého exportu s velkým potenciálem. V roce 2023 tvořil podíl zemědělské produkce na celkové produkci Kazachstánu necelých 5 %, v peněžním vyjádření však neustále roste v návaznosti na celkovou místní produkci. Zemědělství je jedním z nejdůležitějších zdrojů růstu pro dlouhodobě udržitelný rozvoj, diverzifikaci ekonomiky a zvyšování životní úrovně v Kazachstánu. Vláda se již po desetiletí zaměřuje na rozvoj tohoto odvětví ekonomiky a vynakládá na něj velké finanční prostředky prostřednictvím různých strategických programů. Zemědělství je navíc již řadu let považováno za jeden z potenciálních neropných motorů hospodářského růstu. Tyto okolnosti vytvářejí pro české firmy velké příležitosti k prosazení svých výrobků a služeb na trhu v zemi.

4 Kultura obchodního jednání

Podkapitoly:

[4.1 Úvod](#)

[4.2 Oslovení](#)

[4.3 Obchodní schůzka](#)

[4.4 Komunikace](#)

[4.5 Doporučení](#)

[4.6 Státní svátky](#)

4.1 Úvod

Kazachstánský trh má velice dobrý potenciál, je však nutné počítat s tím, že vstup na něj je komplikovaný, nákladný a zejména časově náročný. V komunikaci s Kazachstánci doporučujeme dávat přednost osobnímu kontaktu, případně telefonátu. Znalost ruštiny je základní podmínkou pro nastavení efektivních obchodních vztahů, stejně tak jako služby místního zástupce/partnera firmy.

4.2 Oslovení

V Kazachstánu se klade akcent na osobní kontakt. Bez osobního jednání obtížně dojde k výraznějšímu posunu při navázání obchodních vztahů nebo projednání kontraktu. V písemné podobě je vhodnější volit formální podobu. Z elektronických forem komunikace se v zemi výrazně více využívá mobilní telefon (nejpopulárnější je aplikace WhatsApp). Standardním způsobem sjednání schůzky je formální oslovení v dostatečném předstihu, následné zjištění telefonního kontaktu na osobu, která má organizaci schůzky na starosti. S danou osobou pak dojednat termín a místo schůzky. V předstihu cca týdne se připomenout. Je potřebné počítat s možností změny místa a času schůzky na poslední chvíli (včetně přesunutí do večerních hodin). Klíčovým zadáním přípravy na schůzku je zjištění, se kterou konkrétní osobou má smysl jednat. V kazachstánských reáliích je obvyklá koncentrace rozhodovacích pravomocí (ne vždy na formálně nejvyšší místo), delegace pravomocí není častá. Zejména ve státních a polostátních společnostech je možné vystopovat základní princip, kdy rozhodování o využití financí je koncentrováno u CEO (muže), zatímco jeho asistentka zařizuje veškerou práci a operativu a pro hladký průběh projektu je naprosto nezbytná.

4.3 Obchodní schůzka

Kazaši jsou v převážné většině muslimové sunnitského vyznání. Význam víry zesiluje a vytlačuje dřívější relaxovaný post-sovětský přístup k omezením, daným islámem. Nedoporučujeme plánovat jednání s KZ partnery v době Ramadánu, který dodržuje stále více Kazachů. Rovněž se nedoporučuje plánovat obchodní aktivity během svátků, především v termínu připadajícím na svátek Nauryz. Stejně tak není vhodné směřovat jednání na páteční poledne/brzké odpoledne. Pracovní doba začíná cca od půl desáté, polední pauza trvá přes hodinu, ale na druhé straně se často pracuje až do pozdních večerních hodin. Směrem k jihu země se mění přístup k obchodování a nabírá výrazně sofistikovanějších forem, které často vycházejí z perských vlivů. U národnostních menšin Kazachstánu se způsob vedení jednání může značně odlišovat, což je na severu země citelně u ruské menšiny. Specifickou kategorií je hlavní město Astana, které je v podstatě nově vybudovaným administrativním centrem země, které slouží jako hlavní místo k distribuci financí získaných z těžby ropy a nerostných surovin. Jsou v něm koncentrována vedení polostátních firem, které se vyznačují direktivním přístupem k rozhodování. V jižní části země, včetně největšího města Kazachstánu Almaty, je daleko citelnější přítomnost soukromého sektoru a existence tradice obchodování a služeb. Vyjednávání s Kazachy se v mnohém odlišuje od středoevropských zvyklostí. Rozhodně se nedoporučuje projevit slabost, např. žádat o pochopení KZ partnera ve vztahu ke vzniklé situaci a akceptování změny podmínek. Není vhodné přečeňovat případné projevy přátelství (někdy spojené se společnou konzumací alkoholu), stejně jako dopad situace, kdy by Vám, podle našeho chápání, měl být KZ partner zavázán. Častým zdrojem nedorozumění je situace, kdy KZ partner při jednání testuje možnosti zahraničního partnera změnou klíčových parametrů, jako je možnost navýšení dodávek na 10 násobek atd. V takovém případě je vhodné reagovat neutrálně a požádat o poskytnutí daného návrhu písemnou formou. KZ partneři se na jednání připravují především v rovině zjištění s kým budou jednat, výrazně méně pak zjišťují záležitosti, spojené s technickými parametry nabízeného zboží/služeb. Jednání usnadňuje, pokud je vedoucí českého týmu muž. Při klíčových jednáních je na české straně důležitá přítomnost CEO nebo zástupce nejvyššího managementu. Technicky zaměřený tým by měl být zastřešen obchodním manažerem z vedení společnosti. Starší věk je vnímán uctivěji, nicméně s příchodem mladé a vzdělané generace se začíná prosazovat větší věková rovnost. Místo schůzky: Pokud ke schůzce dochází v kanceláři, může se jednat o čistě formální jednání, pokud KZ strana navrhne jednání v jiných prostorách, často jde o pozitivní signál a významný posun vpřed. Co se týče nabízení alkoholu během jednání, velice záleží na národnosti a religiozitě partnera, nicméně pokud se jednání odehrává v administrativní budově, není to zvykem. Pokud dojde k setkání v restauraci, pak zatímco v některých případech je to téměř vyžadováno, v jiných by to pravověrný muslim považoval za urážku. Tuto otázku doporučujeme nechat na rozhodnutí partnera, jehož rozhodnutí bude také značně ovlivňovat, zda se z KZ strany účastní sám, nebo je přítomno více osob. Obecně spotřeba alkoholu v zemi klesá, ovšem české pivo se nadále těší značné oblibě. Pouze pokud dojde k navázání dlouhodobé spolupráce, může dojít k pozvání domů. Pak je vhodné počítat se zvýšenou spotřebou alkoholu. Dresscode: Dress kód je obdobný jako v ČR, dámy by měly volit více konzervativní oblečení, zejména při jednání na jihu země. Vizitky: Zejména pracovníci KZ státní správy neradi poskytují své vizitky, na druhé straně od Vás budou očekávat poskytnutí Vašich kontaktů (vizitku). Výměna dárků: Ohledně výměny dárků je dobré se na tuto možnost připravit, iniciování výměny dárků však spíše nechat na KZ straně, respektive sledovat, jestli KZ strana jednostranně poskytnutí daru z Vaší strany očekává.

4.4 Komunikace

Komunikačním jazykem je ruština, angličtina výrazně méně. Vítaná, zvláště na jihu země, je znalost základních frází kazašského jazyka. Pokud nevládnete plynně ruštinou, je přítomnost tlumočníka nutná. Při komunikaci se státní správou je někdy potřeba vypracování dokumentů v kazaštině. Při dlouhodobé přítomnosti je lepší, pokud komunikaci s koncovými zákazníky zajišťuje místní zástupce. V komunikaci s Kazachstánci doporučujeme dávat přednost osobnímu kontaktu, případně telefonátu. E-mailové komunikaci je přiřkládán menší význam. Veškerá elektronická či písemná komunikace by měla mít za cíl dosáhnout osobní schůzky. První jednání většinou proběhne v Kazachstánu, následně je vhodné pozvat partnery do ČR. Co se týče komunikačních tabu, jednoznačně není vhodné se kriticky vyjadřovat ke státnímu zřízení v Kazachstánu a zejména k osobě prvního prezidenta země Nursultana Nazarbaeva. Dále doporučujeme vyhnout se otevírání politických otázek, jako např. vztahů mezi NATO a Ruskem, se kterým KZ sdílí značnou část své historie a např. vítězství ve 2. světové válce je jedním ze zdrojů národní hrdosti. Citlivá jsou také témata islámského extremismu a filmů Borat. Mezi vhodná témata patří přírodní bohatství Kazachstánu, historie, zde je třeba si uvědomit, že se Kazachstán nacházel na Hedvábné stezce, tabu nejsou ani témata vztahující se k rodině.

4.5 Doporučení

Pokud se chystáte, zejména poprvé, do Kazachstánu za účelem obchodu, je potřebné zjistit maximum informací o místních partnerech, zejména o jejich vztazích k vládní administrativě. Pro jednání s konečnými zákazníky je téměř nezbytné mít místního zástupce/partnera. Připravit se na to, že období od prvních kontaktů do podpisu kontraktu bude nejčastěji trvat dva roky. Zvýšenou pozornost věnovat platebním podmínkám, v případě akceptace zádržného (uhrazení nejčastěji posledních 10 % částky po splnění stanovených podmínek- uplynutí času atd.) poukazují zkušenosti českých firem, bohužel, na časté neuhrazení dané částky. I po uzavření kontraktu není do okamžiku uhrazení první platby nic jisté. Spolupráce bude vyžadovat průběžný kontakt a kontrolu. Kazachstán se vyznačuje přítomností korupce, což vyplývá mimo jiné ze značného vlivu státu v ekonomice. Při jednání se státní a polostátní sférou je podpora ze strany velvyslanectví plusem pro navázání prvních kontaktů. Přítomnost zástupce ambasády pomáhá při prvních formálních schůzkách, na druhé straně vede místní partnery ke zvýšené obezřetnosti. ZÚ Astana, v rámci možností, podporu při jednáních se státní správou v odůvodněných případech poskytuje. V rámci podpory ekonomické diplomacie je každý rok organizováno několik podnikatelských misí z/do Kazachstánu, jejich zaměření je konzultováno s podnikatelskou sférou. Organizujeme též řadu dalších aktivit, vedle podpory účasti na veletrzích, organizací fór také např. představování konkrétních společností na jednáních v regionech země.

4.6 Státní svátky

Níže je seznam kazašských svátků: 1.-2. ledna – Nový rok, 8. března – Mezinárodní den žen, 21.-23. března – Nauryz mejramy (Svátek jara/nového roku), 1. května – Svátek jednoty lidu Kazachstánu, 7. května – Den obránců vlasti, 9. května – Den vítězství, 6. července – Den hlavního města Astany, 30. srpna – Den Ústavy KZ, 25. října – Den Republiky, 16. prosince – Den nezávislosti. Rozhodnutím Parlamentu RK byl jako svátek vyhlášen též začátek muslimského svátku „Kurbanajt“. Vzhledem k tomu, že se jedná o svátek, jehož datum určuje lunární kalendář, je tento svátek pohyblivý. Pravoslavné Vánoce se slaví 7. ledna, jedná se rovněž o nepracovní den. Často jsou k některým významným svátkům, rozhodnutím prezidenta nebo vlády, přidávány další volné dny, případně jsou prováděny různé přesuny. Je vhodné se včas informovat, jak přesně budou dny pracovního volna konkrétně pro daný rok určeny. Rovněž je třeba brát v potaz, v jakém termínu se slaví muslimský svátek ramadán.

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

Podkapitoly:

[5.1 Vstup na trh](#)

[5.2 Formy a podmínky působení na trhu](#)

[5.3 Marketing a komunikace](#)

[5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví](#)

[5.5 Trh veřejných zakázek](#)

[5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů](#)

[5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria](#)

[5.8 Zaměstnávání občanů z ČR](#)

[5.9 Veletrhy a akce](#)

5.1 Vstup na trh

Pro prosazení nabízeného zboží v Kazachstánu jsou důležité pevné osobní kontakty, periodicky upevňované projevy pozornosti. Tyto kontakty musí mít velmi široké zázemí, neboť klíčové osoby mění významná místa, ale kontakty zůstávají. Nelze stavět své obchodní aktivity pouze na zasílání e-mailů a odkazech na internetové stránky. Pokud kazachstánský obchodník o nabídku či kontakt nemá zájem, nereaguje. Obdobně se chová, jestli jazykově zasláné nabídce nerozumí. Pro komunikaci s partnerem je nutná dobrá znalost ruštiny, používání jiných jazyků, jak v písemném, tak ústním projevu zcela určitě vyvolává problémy. Požadovaná stanoviska, či odpovědi je nutno často taktně urgovat. Další důležitou skutečností je, že v Kazachstánu je pouze několik velkoobchodních a maloobchodních řetězců. Hlavním důvodem je populačně geografický faktor, tj. velká rozloha země při relativně nevelkém počtu obyvatel a s tím i související dopravní náklady. Významným faktorem také je, že pro většinu obyvatel je nákup základních potravin i zboží denní spotřeby v supermarketech považován za luxus, neboť mnoho věcí je možné na lokálních trzích pořídit za nižší ceny. Při zásobování malých obchodů i velkých tržnic významná role patří tureckým obchodníkům (blízkost teritoriální i jazyková). Dalším faktorem je levné čínské zboží (zejména na trzích). Dne 1. 7. 2010 začala naplno fungovat Celní unie Rusko – Bělorusko – Kazachstán, která zjednodušila vzájemné obchodování (vzniklý jednotný celní prostor pro podnikatele znamená, že se jejich zboží po území států CU pohybuje bez celní deklarace a odbavení), zavedla jednotný celní sazebník a zjednodušila pohyb cizího zboží uvnitř jednotného celního prostoru. Od 1. července 2011 byly v rámci budování mechanismu Celní unie odstraněny celní kontroly na hranicích mezi Kazachstánem a Ruskem. Od ledna 2015 funguje Eurasijská ekonomická unie mezi státy Celní unie, Arménií a Kyrgyzstánem. Teprve v průběhu roku 2019 v důsledku postupného snižování cel po vstupu do WTO klesly na hodnotu opět kolem 7 %. Výrobky dovezené do KZ za těchto podmínek však nesmějí být reexportovány do dalších zemí Eurasijské hospodářské unie. Pro prokázání shody se užívají unijní osvědčení/certifikáty a prohlášení o shodě. Je-li dovozce ze země, se kterou je platná „Dohoda o zamezení dvojího zdanění“ (s ČR podepsána v dubnu 1998) a má-li k dispozici dokument o tom, že již DPH zaplatil v zemi původu, pak se od něj nevyžaduje platba DPH, resp. vyžaduje se jen ta část DPH, o kterou je kazachstánské DPH (12 %) vyšší než DPH v zemi, ze které je zboží dováženo. V Kazachstánu jsou zavedeny poměrně standardní podmínky kontroly vývozu, založené na vydávání vývozních licencí na kontrolované položky. Jedná se zejména o některé suroviny, potraviny, léky, líh a samozřejmě zbraně, vojenský materiál a zboží dvojího užití.

5.2 Formy a podmínky působení na trhu

Registrace právnických osob a subjektů malého podnikání se uskutečňuje plně elektronicky prostřednictvím [portálu egov.kz](http://egov.kz). V Kazachstánu existuje mnoho zákonných norem a předpisů upravujících otázky založení pobočky firmy v místě. Při zřízení kanceláře či reprezentace je zapotřebí mít k dispozici ověřený výpis z obchodního rejstříku, nutný je soudně ověřený překlad statutu. Totéž se týká i zřízení společného podniku. V současnosti postačuje ověřený překlad těchto dokumentů do jazyka ruského, do budoucna je však třeba počítat s tím, že bude nutný i překlad do kazaštiny. Pro zřízení kanceláře, reprezentace či společného podniku se doporučuje využít některé ze specializovaných konzultantských společností.

Podle informací českých obchodních zástupců nelze jednoznačně uvést, zda pro firmy je účelnější zaměstnávat jako zástupce českého či místního občana. Nevýhodou místních sil často bývá nedostatek loajality vůči zastupované firmě a neustálé hledání jiné, cizí firmy, která by nabídla vyšší plat. Naopak, výhodou je, že výše mzdy je nižší než u vyslaného zástupce české firmy. Výhodou českého zástupce je sepeť s českou (vysílající) firmou a objektivnější hodnocení trhu. Ukazuje se, že nejlepší kombinací je situace, kdy vedoucí zastoupení je český občan a sekretářka nebo asistentka je místní síla. Tato kombinace má ještě další výhodu, neboť více a více se začíná na úřadech, ale i ve firmách prosazovat kazaština a tu by měla ovládat místní síla. Při realizaci dodávky technologických celků je nutno se připravit na to, že se složitě hledají kvalifikované pracovní síly.

5.3 Marketing a komunikace

Jednou z efektivních forem reklamy a propagace je účast českých firem na specializovaných mezinárodních výstavách i veletrzích, které dosahují v posledních letech poměrně vysoké úrovně a jsou vnímány jako důležitý indikátor zájmu o místní trh. Je však žádoucí akceptovat místní zvyklosti, čímž je míněna zejména komunikace s potenciálními místními zákazníky v ruském jazyce, katalogy a další propagační materiály doporučujeme připravit také v ruštině. Dobrou příležitostí k propagaci českého zboží a služeb je účast firem na výstavách či veletrzích v rámci tzv. oficiální účasti ČR (akce pod záštitou MPO ČR a některých dalších ministerstev – MMR, MZe, kdy je zúčastněným firmám poskytován příspěvek na výstavní plochu atd.). Přehled těchto propagačních akcí na příslušný rok je publikován na internetových stránkách příslušných ministerstev. Také agentura CzechTrade realizuje společné účasti na výstavách se státní podporou na vybraných výstavách (veletrzích), nezařazených mezi oficiální účasti. V rámci své činnosti poskytuje i další v tomto směru zajímavé služby. Jako efektivní se jeví rovněž účast českých firem na misích, ať se jedná o podnikatelské mise do KZ, tak i incomingové mise do ČR. Náklady na reklamu v kazachstánských hromadných sdělovacích prostředcích jsou poměrně vysoké, proto tento způsob propagace české firmy příliš nevyužívají.

5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví

Přestože má Kazachstán na ochranu práv duševního vlastnictví poměrně kvalitní legislativu, vymahatelnost je nízká. V oblasti ochrany průmyslových práv přímo na území Kazachstánu je situace lepší. V případě zaregistrování padělků zboží z ČR doporučujeme informovat velvyslanectví v Astaně či kancelář CzechTrade v Almaty.

5.5 Trh veřejných zakázek

Veřejné zakázky jsou v Kazachstánu publikovány na webové stránce goszakup.gov.kz. Webová stránka veřejných zakázek zajišťuje registraci účastníků procesu veřejných zakázek, shromažďování informací o uskutečněných, realizaci, poskytování informací o plánovaných veřejných zakázkách, publikování statistických dat. Účastníci elektronických státních zakázek potřebují elektronické certifikáty a zaregistrovat se jako účastník webové stránky veřejných zakázek. S pomocí certifikátu může účastník vejít do systému a účastnit se elektronické aukce veřejné zakázky.

5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů

V roce 2019 byl Kazachstán přeřazen do kategorie 5 (ze 7) členění zemí podle rizikovosti podle konsensu OECD. V Kazachstánu k obvyklým platebním podmínkám patří 100 % platba předem, u dobrých, dlouhodobých a prověřených obchodních partnerů se tato částka snižuje až na 50 %. Všeobecně lze uvést, že u obchodníků je platební morálka nižší, a to jak u fyzických, tak i právnických osob. Výjimku opět tvoří dobří obchodní partneři, kdy si každá strana uvědomuje nebezpečí poškození svých vztahů s partnerem. Avšak i v tomto případě kazachstánská strana považuje odklady některých plateb za zcela běžnou záležitost a je třeba jí vysvětlit, že mezi solidními partnery se všechno platí včas. Běžným zvykem v zemi je, že již po vyčlenění sumy potřebné pro platbu je tato suma zaslána svému adresátovi až po mnoha urgencích, neboť odesílatel se s ní snaží, alespoň na krátkou dobu, podnikat v bankovní sféře. V případě účasti české bankovní sféry na financování některých projektů je žádoucí přesvědčit kazachstánskou stranu o prioritě těchto projektů tak, aby poskytla garanci akceptovatelnou pro EGAP. S ohledem na zlepšení finanční situace v Kazachstánu a na zvýšenou kvalitou bankovní sféry v ČR akceptovány i jiné platební nástroje (zejména akreditivy) největších kazachstánských bank. V Kazachstánu již existují kvalitní právní firmy, které mohou být nápomocny v obchodním sporu. To, že ve sporu právní zastoupení potřebujete, je dáno nižší úrovní vynutitelnosti práva. Vláda se snaží postupně investiční klima zlepšovat zejména pro větší zahraniční investory.

5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria

Pro vstup a pobyt musí občané ČR splňovat podmínky stanovené zákony Kazachstánu. Ke sdělování aktuálních podmínek vstupu a pobytu je příslušný zastupitelský úřad Kazachstánu v Praze. Ministerstvo zahraničních věcí ČR doporučuje občanům ČR, aby si před cestou ověřili aktuální podmínky pro vstup a pobyt. Po příjezdu je nutné splnit registrační povinnost. Vstup pro držitele diplomatických pasů - bez víz, pokud doba pobytu nepřesáhne 90 dnů. Pro pobyt nad 90 dnů je nutné požádat o vízum na zastupitelském úřadu Kazachstánu v Praze. Vstup pro držitele služebních pasů a cestovních pasů (účel turistika, pozvání - bez víz, pokud doba pobytu nepřesáhne 30 dnů. Pro pobyt nad 30 dnů je nutné požádat o vízum na zastupitelském úřadu Kazachstánu v Praze. Pro pobyt nad 30 dnů je nutné požádat o vízum na zastupitelském úřadu Kazachstánu v Praze. V případě pobytu za účelem zaměstnání či jiným výdělečným pobytem je nutné požádat o vízum na zastupitelském úřadu Kazachstánu v Praze.

Občané KZ mohou podat žádost o schengenské vízum pro cestu do ČR ve vízovém centru VFS Global v Astaně nebo VFS Global v Almaty. Vízovou žádost je nutné podat minimálně za 15 dnů do plánovaného odletu na základě předchozí registrace prostřednictvím registračního systému vízového centra. Vstup pro držitele diplomatických pasů - bez víz, pokud doba pobytu nepřesáhne 90 dnů. Pro pobyt nad 90 dnů je nutné požádat o vízum na zastupitelském úřadu České republiky v Astaně. Vstup pro držitele služebních a cestovních pasů - je nutné požádat o vízum na zastupitelském úřadu České republiky v Astaně.

5.8 Zaměstnávání občanů z ČR

Pro zaměstnávání cizinců uplatňuje Kazachstán režim, kdy vláda stanovuje roční kvóty pro zaměstnávání cizinců, které rozděljuje na oblastní akimáty a hlavní město Astana a město Almaty. Vláda sleduje politiku udržení zaměstnanosti domácí pracovní síly a snižováním kvót pro cizince chce dosáhnout toho, aby byla uvolněná pracovní místa obsazována domácími zaměstnanci. Navíc se u nově vytvořených míst požaduje zajištění podílu zaměstnanců z KZ, který v některých případech dosahuje až 90 %. Kvóty jsou rozděleny mezi oblasti, města Astana a Almaty mj. s přihlédnutím k situaci na trhu práce. Obecně lze konstatovat, že získání pracovního povolení celkově není snadné. Jednodušší situace je u expertů, kteří přicházejí do Kazachstánu na realizaci investičního projektu (v rámci přímých zahraničních investic). Povolení k dočasnému pobytu, získání rodného čísla a dalších podkladů zajišťuje Středisko veřejných služeb. Podrobné informace ohledně zaměstnávání cizinců naleznete [Электронное правительство Республики Казахстан | \(egov.kz\)](#). Pro rok 2024 byla schválena minimální mzda ve výši cca 4 500,- Kč (cca 85 000 tenge). Co se týče zdravotní péče, pokud se jedná o akutní poskytnutí první pomoci, ta je poskytována zdarma. Platí se až následná péče. Ceny jsou vysoké, a to i vzhledem ke kvalitě poskytovaného ošetření. Vzhledem k výše uvedenému se doporučuje při cestě do Kazachstánu se pojistit. Vznikne-li skutečně kritická situace, je vhodné deklarovat, že máte zájem o poskytnutí placené zdravotní péče, lze tak dosáhnout podstatně vyššího standardu ošetření nebo hospitalizace. Je proto třeba mít u sebe dostatečnou peněžní hotovost, neboť tak lze eliminovat některé nepříjemné situace.

5.9 Veletrhy a akce

V Kazachstánu se každoročně pořádá několik významných oborových veletrhů a výstav, jako je zemědělský veletrh AgriTek v Astaně (březen), zdravotnický veletrh KIHE v Almaty (květen), veletrh dobývací techniky Mining Week v Karagandě (červen), veletrh Kazbuild v Almaty (září), elektroenergetický veletrh Powerexpo Kazakhstan v Almaty (říjen), potravinářský veletrh WorldFood v Almaty (listopad) apod. Kompletní přehled všech výstav a veletrhů pořádaných v Kazachstánu, vč. podrobných informací o termínu akce, o jejich věcném zaměření, podmínkách pořádání akce a kontaktech, lze najít na webových stránkách jednotlivých kazachstánských výstavních společností nebo organizátorů výstav:

- 1 ITECA (Almaty, Astana, Atyrau), tel.: +7 727 258 34 34, fax: +7 727 2583444, e-mail: contact@iteca.kz, web: www.iteca.kz
- 1 Atakent-Expo tel.: +7 727 2582535, 751357, 747926, fax: +7 727 2582959, e-mail: office@exhibitions.kz, web: atakentexpo.kz
- 1 TNT Productions, Inc. tel.: +7 727 2501999, fax: +7 727 2505511, e-mail: kazakhstan@tntexpo.com, web: www.tntexpo.kz
- 1 CATEXPO, tel.: +7 7272 663680/81/82/83, fax: +7 727 2663684, e-mail: info@catexpo.kz, web: www.catexpo.kz
- 1 KazExpoService, tel.: +7 727 2921966, 920840, fax: +7 727 2924838, e-mail: kazexposervice@inbox.ru, web: www.kps.kz

Bližší informace k účastem na výstavách a veletrzích v Kazachstánu (se státním příspěvkem) jsou zveřejňovány na www.businessinfo.cz, www.czechtrade.cz a www.mpo.cz. Velvyslanectví ČR v Astaně organizuje řadu různých aktivit, vedle podpory účasti na veletrzích se zabývá organizací fór, podnikatelských misí, také např. představováním konkrétních společností na jednáních v regionech země. Jeden z nejefektivnějších nástrojů je organizace incomingových misí KZ podnikatelů do ČR v rámci programu PROPED.

6 Kontakty

Podkapitoly:

[6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu](#)

[6.2 Praktická telefonní čísla \(záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.\)](#)

[6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty](#)

6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu

Velvyslanectví České republiky v Kazachstánu (s akreditací pro Kyrgyzstán)

Kabanbay Batyr Avenue 15/1, Business Centre Q2, 010000 Astana, Republic of Kazakhstan

tel.: +7 7172 986828 (986537, 995101, 995061)

e-mail: Astana@mzv.gov.cz

web: mzv.gov.cz/astana

Obchodně ekonomický úsek se nachází na velvyslanectví v Astana

tel.: +7 (7172) 986828 (24)

e-mail: commerce_astana@mzv.cz

Kancelář Czechtrade Almaty

Ing. Petr Jurčík, ředitel kanceláře

adresa: Dostyk 192, 050051 Almaty, Kazakhstan

tel.: +7 727 244 9303

e-mail: almaty@czechtrade.cz

Honorární konzulát Almaty

tel.: +7 7272 911734

Honorární konzul: Uzakbaj Ruštěmovič Ajtžanov

e-mail: almaty@honorary.mzv.cz

Delegace Evropské unie pro Kazachstán

adresa: 62 Kosmonavtov street, Chubary District, Astana, 010000, Kazakhstan

tel.: +7(7171) 971 040

e-mail: delegation-kazakhstan@eeas.europa.eu

web: eeas.europa.eu/delegations/kazakhstan

6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)

Předvolba do Kazachstánu je +7, následuje kód města a samotné číslo. V případě mobilního čísla je +7 (s pokračováním např. 777 7777777) v místě nahrazeno 8 (s pokračováním např. 777 7777777) 101 – hasičská služba 102 – policie 103 – rychlá lékařská pomoc 104 – havárie – plyn 112 – mimořádné události 118 – informace o telefonních číslech v Almaty (z některých uzlů nelze volat) 130 – nepřetržitá informační služba „lékařská pomoc a léky“ v Almaty 188 – placená informační služba pro telefonní čísla 155 – z pevné linky v Almaty informace na letišti 8 (727) 2703333 z mobilního telefonu letištní informace v Almaty 8 (7172) 702999 z mobilního telefonu letištní informace v Astana 158 – taxi z pevné linky v Almaty

6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

- 1 [Vláda Kazachstánu](#)
- 1 [Oficiální stránky Prezidenta KZ](#)
- 1 [Oficiální stránky předsedy vlády KZ](#)
- 1 [Ministerstvo ekologie, geologie a přírodních zdrojů KZ](#)
- 1 [Ministerstvo obchodu a integrace KZ](#)
- 1 [Ministerstvo obrany KZ](#)
- 1 [Ministerstvo energetiky KZ](#)
- 1 [Ministerstvo ekologie, geologie a přírodních zdrojů KZ](#)
- 1 [Ministerstvo digitalizace a aerokosmického průmyslu KZ](#)
- 1 [Ministerstvo národního hospodářství KZ](#)
- 1 [Ministerstvo turistiky, kultury a sportu KZ](#)
- 1 [Ministerstvo financí KZ](#)
- 1 [Ministerstvo průmyslu a stavebnictví KZ](#)
- 1 [Ministerstvo práce a sociální ochrany obyvatelstva KZ](#)
- 1 [Ministerstvo zdravotnictví KZ](#)
- 1 [Ministerstvo vědy a školství KZ](#)
- 1 [Ministerstvo spravedlnosti KZ](#)
- 1 [Ministerstvo zemědělství KZ](#)
- 1 [Ministerstvo informací a sociálního rozvoje KZ](#)
- 1 [Ministerstvo vnitra KZ](#)
- 1 [Ministerstvo zahraničních věcí KZ](#)
- 1 [Oficiální stránka města Astany](#)
- 1 [Oficiální stránka města Almaty](#)
- 1 [Development Bank of Kazakhstan](#)
- 1 [National Agency for Technological Development](#)
- 1 [Investment Fund of Kazakhstan](#)
- 1 [National Chamber of Entrepreneurs of Kazakhstan](#)
- 1 [KAZAKHINVEST](#)
- 1 [Public Services and Information online](#)
- 1 [Astana International Finance Center \(AIFC\)](#)